

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.BMK.0.33.610-33/96

Konu : Yazılı Soru Önergesi

02.04.12* 3923

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23/2/2012 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.00-49943 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan ve kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personelin ikramiyeleri hususlarını ihtiva eden, Balıkesir Milletvekili Sayın Ahmet Duran BULUT'a ait 7/4235 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü aşağıda yer almaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu; prim, kesenek, karşılık adı altında topladığı gelirler ile aylık, yardım, ikramiye ve tedavi yardımı gibi ödemelerden oluşan giderlerini karşılamaktadır. Bu gelirlerin giderleri karşılamada yetersiz kalması durumunda ise, aradaki fark Hazine yardımıyla finanse edilmektedir.

Diğer taraftan, Türkiye'nin genel ekonomik ve sosyal yapısı, sosyal güvenlik sistemi içerisinde sağlanan haklar ile yükümlülüklerin yeterince örtüşmemesi ve aktüeryal dengedeki sıkıntılar, uzun vadeli olarak sürdürülebilir sosyal güvenlik bütçesi oluşturulmasını engellemiş ve sistem uzun bir dönemden beri açık verir bir yapıya bürünmüştür. Bu nedenle, emeklilik rejimimiz 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile yeniden düzenlenmiş ve erken emekliliği teşvik edici uygulamalara son verilmiştir.

Bu itibarla, kamu personelini erken emekliliğe teşvik edecek şekilde düzenlemenin sosyal güvenlik sisteminin aktüeryal dengelerini olumsuz yönde etkileyeceği değerlendirilmektedir.

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 6270 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle değiştirilen 89 uncu maddesinin birinci fıkrasında;

"Hizmet sürelerinin tamamı bu Kanun ve/veya 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 4 üncü maddesi kapsamında geçenlerden emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanan veyahut toptan ödeme yapılan asker ve sivil tüm iştirakçilere, her tam fiili hizmet yılı için aylık bağlamaya esas tutarın bir aylığı emekli ikramiyesi olarak verilir."

hükmüne yer verilmiştir. Ayrıca, 5434 sayılı Kanunun 5510 sayılı Kanunla mülga 41 inci maddesi ile ek 70 inci maddeleri uyarınca, emekli aylığı bağlanmasına esas tutar;

- a) Gösterge aylığı,
- b) Ek gösterge aylığı,
- c) Taban aylığı,
- d) Kıdem aylığı,
- e) İlginin ek göstereci dikkate alınarak, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) % 40 ila % 230'una karşılık gelen tutarı,

olmak üzere, 5 unsurun toplamından oluşmaktadır. Dolayısıyla, 5434 sayılı Kanuna göre emekli aylığına esas tutar; ilgilinin görev aylığını oluşturan bütün unsurlar dikkate alınarak değil, bu unsurlardan bazıları ile görev aylığının bir unsuru olmayan ve ilgilinin ek göstergesi esas alınarak tespit edilecek tutarın toplamı üzerinden hesaplanmaktadır.

Öte yandan, kamu personeline, yukarıda belirtilen unsurlar dışında ödenen aylık unsurları ise, kadro unvanı aynı olsa bile; görev yapılan coğrafi yer, görevin yürütüldüğü mekan (fabrika, şantiye, maden ocağı, büro, arazi gibi), kadronun bulunduğu kurum gibi bazı kriterler çerçevesinde farklılaşmaktadır. Bu farklılaşma, kamu personelinin görevi sırasında emsallerine göre katlanmakta olduğu zorlukların telafi edilmesi amacıyla kaynaklanmaktadır. Ancak, çalışma dönemindeki fiili zorluklara göre farklılaştırılmış olan unsurların emekli aylığına yansıtılması statü hukukuna uygun düşmediğinden, bu unsurlar emekli keseneğinin ve emekli aylığının hesabında dikkate alınmamaktadır.

Bu nedenle, ek ödeme ve benzeri adlarla kamu personeline yapılan ödemelerin emeklilik haklarına yansıtılması yönünde bir düzenlemeye gidilmesinin uygun olmadığı değerlendirilmekte olup, emekli ikramiyelerine yönelik olarak da halen Bakanlığımızca yürütülen bir çalışma bulunmamaktadır.

Bilgilerini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı